

La tria

per Andreu Loncà

VIENA

He començat la lectura de 1914 de Margaret MacMillan. Sembla interessant. Una visió històrica des del 1900 en clau moderna. L'exposició universal de París li serveix com a esquer per presentar una Europa pròspera, gens predisposada a la guerra. Ferrocarrils, vapors, el primer metro parisenc, la llum elèctrica, el Progrés, en definitiva, no presagiava pas una predisposició a una gran conflagració. La pau semblava perenne; com ara? Viena és al cor de les grans ciutats il·luminades del 1900. Capital de l'imperi austrohongarès des del 1870, quan la visites com a turista tens la impressió que veus una ciutat que fou molt poderosa, però de la qual només resten les formidables deixalles d'un antic imperi. La lectura posterior de Joseph Roth n'accentua la impressió. Els palaus, sense els Habsburgs, encara ho subratllen més. La cripta dels caputxins –el lloc on és enterrada tota la dinastia– esdevé un cert símbol de l'acabament d'aquell món, després de la gran guerra. Roth va saber contar-ho prou bé. I això no obstant se m'escapen molts detalls: la mentalitat bàsica. Un cert tancament: avoriment vital. La semblança amb nosaltres: si poden, també s'escapen de pagar impostos! Aquest control social tan fort! Aquesta passió infrangible per seguir les ordres! L'entramat tan ferm de la família de textura cristiana! Els horaris! I tanmateix, el gust pel silenci, unes xarxes de supermercats més sofisticats, millors que els nostres. Viena és una ciutat aparentment desordenada. El seu creixement sembla més orgànic que el de les ciutats del sud. Més orgànica que París, és clar. Encara, però, guarda una sofisticada tradició. I una renda per càpita molt alta. L'estructura de la ciutat ens recorda la poca tirada a l'especulació constructora: encara habiten les cases antigues. L'hotel d'estudiants en què ens vam estatjar era de finals del XIX. Quins albergs o hotels són d'aquesta època en el nostre país? I la cultura de la bicicleta, que deu ser ben recent! Vam seguir la ciclovià del Danubi-Danauweg, en diuen. Sovint, vora el gran riu, sentires aquest respecte pels que van en bicicleta. Tens la impressió que no van a bursades, com nosaltres. I tanmateix són iguals que nosaltres: això sí, amb una renda per càpita més alta. I amb menys desocupats.

1914. DE LA PAZ A LA GUERRA
Autora: Margaret MacMillan
Editorial: Taurus
Pàgines: 360
Preu: 19,90 euros
Traducció: Jaime Zulaika